

ОПЕРАТИВНА ІНФОРМАЦІЯ (за інтернет-ресурсами)

16.07.2026

Зміст:

(Натисніть на заголовок для переходу на текст)

Загальні питання

[Верховна Рада закликала світ засудити культурний геноцид України з боку росії. – Олена Будько](#)

[Хливнюк, Ерінчак та Кириченко: Зеленський нагородив дієвців культури орденами й званнями. – Серафіма Мельничук](#)

[Бережна: З 1 січня наступного року працівникам культури суттєво підвищать зарплати. – Віра Перун](#)

Вшанування пам'яті

[Шевченка не перенеситимуть до Національного пантеону: в УІНП розповіли, кого там поховують. – Анастасія Большакова](#)

[В Одесі планують створити меморіальний простір Леся Курбаса](#)

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

[«Базова компетентність»: як інтегрувати медіаграмотність у всі сфери життя людини. – Ірина Семенюта](#)

Арттерапія

[Там, де медицина безсила: у Львові відбувся конгрес «Мистецтво для здоров'я». – Катерина Сліпченко](#)

Благодійність

[У Нідерландах благодійний проєкт зібрав кошти для лікарні в Дніпрі. – Юлія Дон](#)

Театр

[Український вертеп у Дартмуті: як американські студенти поставили п'єсу Володимира Рафєєнка. – Вероніка Якимець](#)

Хореографічне мистецтво

[«Проблеми зараз настільки великі, що я не впевнений, чи можу на них відповісти мистецтвом». Французький хореограф Жером Бель вперше в Україні. – Вероніка Шустер](#)

[Українки стали віцечемпіонками світу на Dance World Cup \(ВІДЕО\). – Микита Кишиневський](#)

Музика

Бандурист та імпровізатор Володимир Войт. Довга розмова про відродження традицій і нову музику. – Tetiana Novytska

Візуальні мистецтва

У Львові встановили скульптуру немовляти відомого чеського митця Давида Черні. – Катерина Сліпченко

Внутрішній ресурс та зовнішній імпульс. Про діяльність самоорганізованих ініціатив та виставку «ВСЕ НОРМАЛЬНО»». – Андрій Сечко

В Ужгороді відкрили виставку живопису Едуарда Приходька. – Катерина Ношкалюк

Кіномистецтво. Кінопрокат

У Житомирі презентували документальний фільм «Вона» про будні дружин захисників з Болграда. – Софія Чебан

«Брудний Ангел» Володимира Лерта отримав дату виходу в кінотеатрах

Дуальність двох світів: вийшов тизер та постер танцювально-спортивної комедії «Танці зі штангою»

Література. Книговидання

100 тисяч гривень за історичний роман: триває прийом заявок на премію імені Івана Корсака. – Ірина Воротна

«Цей хаос потрібно осмислити»: Катерина Єгорушкіна про мету книжки «І тоді наш будинок став кораблем». – Оксана Заблоцька

Музейна справа

У Парижі на виставці про зруйновані війнами пам'ятки розповідають про пошкоджений росіянами Спасо-Преображенський собор в Одесі. – Вероніка Якимець

Мінкульт затвердив склад Наглядової та Експертної рад Національного музею Голодомору-геноциду. – Серафіма Мельничук

Історичний музей Дніпра увійшов до п'ятірки найкращих музеїв світу. – Дарина Рубан

У Кропивницькому створять музей єврейської культури. – Галина Шевченко

Охорона культурної спадщини

У Києві волонтери відновили занедбаний меморіал, присвячений хрещенню Русі (ФОТО). – Микита Кишиневський

У центрі Одеси знайшли оборонну стіну V століття до нашої ери (ФОТО). – Микита Кишиневський

318 об'єктів культурної спадщини Харкова пошкоджені внаслідок ударів рф: чому відбудовують тільки половину з них. – Анастасія Бурковська, Дмитро Гребінник

Кадри

«Заяву не збираюсь відкликати»: що кажуть в. о. голови облради та очільник філармонії про звільнення Іоланти Пришляк. – Наталія Карнаух, Іванка Дусько

Туризм

«Культурні стежки громад»: на Кіровоградщині будуть втілювати грантовий проєкт. – Галина Шевченко

НБУ змінить напис на банкноті зі Стусом через асоціації з російським шрифтом

Єврокомісія не фінансуватиме Венеційську бієнале через участь росії. – Дарина Рубан

Загальні питання

Верховна Рада закликала світ засудити культурний геноцид України з боку росії. – Олена Будько

15 липня Верховна Рада ухвалила звернення до Організації Об'єднаних Націй, парламентів та урядів держав-членів ООН, держав – членів Євросоюзу та НАТО, Європарламенту, ЮНЕСКО, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО щодо засудження політики систематичного культурного геноциду РФ, спрямованого проти українського народу. Документ має сприяти консолідації міжнародної підтримки у захисті української культурної спадщини, яка зазнає цілеспрямованого знищення внаслідок російської агресії. У постанові наголошено, що атаки на музеї, пам'ятки історії та культури, архіви, релігійні святині й об'єкти Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО є не випадковими наслідками війни, а частиною системної політики кремля, спрямованої на знищення української національної ідентичності. У зверненні парламент також закликав міжнародну спільноту офіційно визнати системну політику росії щодо знищення української культурної спадщини актом культурного геноциду та посилити політичний, правовий і практичний захист культурних цінностей України. Докладніше:

<https://espresso.tv/suspilstvo-verkhovna-rada-zaklikala-svit-zasuditi-kulturniy-genotsid-ukraini-z-boku-rosii>

Хливнюк, Ерінчак та Кириченко: Зеленський нагородив дієвців культури орденами й званнями. – Серафіма Мельничук

До Дня Української Державності проведено нагородження за визначні заслуги перед Україною, Зокрема державні нагороди різних ступенів отримали засновник мережі книгарень «Сенс» О. Ерінчак, художник О. Дубовик, а посмертно орденом нагороджено засновника видавництва науково-популярної літератури «Наш Формат» В. Кириченка. Декому присвоєно почесні звання «заслужених» та «народних» діячів. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/derzhavni-nagorodi-do-dnya-ukrajinskoji-derzhavnosti-spisok-laureativ-316257/>

Бережна: З 1 січня наступного року працівникам культури суттєво підвищать зарплати. – Віра Перун

Уряд ухвалив рішення підвищити посадові оклади працівників державних та комунальних закладів культури, а також Українського культурного фонду й Українського інституту книги, повідомила очільниця Міністерства культури Т. Бережна. Від 1 січня 2027 року оклади для більшості з них зростуть на 70%. Для окремих категорій працівників, які вже мають коефіцієнти підвищення, виплати збільшать на 40%. Загалом це рішення покращить умови оплати праці для понад 118 тисяч працівників культури по всій Україні, додала Бережна. Тарифні розряди у культурній сфері не змінювали ще з 2009 року. Через це працівники з 1 по 14 тарифний розряд отримували практично однакову оплату на рівні мінімальної заробітної плати, попри різну кваліфікацію чи досвід, пояснила посадовиця. За даними

Держстату, у 2025 році середня зарплата у бібліотеках, архівах, музеях та інших закладах культури становила 22 721 гривню, тоді як середня зарплата в українській економіці загалом досягла 39 758 гривень. Така різниця призводила до постійного відтоку кваліфікованих кадрів. Бережна запевнила, що підвищення окладів стане першим етапом реформи. Надалі відомство планує перейти до нової системи, за якої розмір винагороди безпосередньо залежатиме від професійності, рівня відповідальності і результатів роботи кожного працівника. Джерело:

https://lb.ua/culture/2026/07/15/752180_berezhna_z_1_sichnya_nastupnogo.html

Вшанування пам'яті

Шевченка не перенеситимуть до Національного пантеону: в УІНП розповіли, кого там поховують. – Анастасія Большакова

На майбутньому Українському національному пантеоні планують перепоховати лише кілька десятків видатних українців, більшість із яких нині поховано за кордоном. Про це голова Українського інституту національної пам'яті О. Алфьоров розповів в інтерв'ю для телемарафону «Єдині новини». За словами посадовця, пантеон не стане великим кладовищем. Він наголосив, що українських діячів, які вже поховані на батьківщині, не планують перепоховувати. Зокрема, Т. Шевченко залишиться похованим на Чернечій горі в Каневі, Леся Українка – у Києві, І. Франко – у Львові, а І. Котляревський – у Полтаві. Алфьоров також закликав не плутати Український національний пантеон із меморіалом сучасних героїв російсько-української війни. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/ukrajinskiy-nacionalniy-panteon-kogo-perepohovayut-detali-vid-uinp-316266/>

В Одесі планують створити меморіальний простір Леся Курбаса

До 2027 року в Одесі планують створити інтерактивний меморіальний простір, присвячений режисеру, актору й реформатору театру Л. Курбасу. Його пропонують облаштувати біля Одеської кіностудії на Французькому бульварі, 33, де працював митець. Про це в етері «Українського радіо. Одеса» розповіли ініціаторка проєкту, депутатка Одеської міської ради О. Квасницька, та письменник В. Пузік. Ідея виникла в межах деколонізації міського простору. Раніше біля кіностудії демонтували й перенесли пам'ятник російському актору та співакові В. Висоцькому. Тепер це місце пропонують присвятити українському режисерові. Замість традиційного монумента ініціатори планують створити камерну скульптуру із сучасних матеріалів. Вона має передавати рух, ілюзію польоту й багаточисельність кадрів – прийоми, які Курбас використовував у кінематографі. Простір також хочуть доповнити світловими, звуковими, цифровими та інтерактивними елементами. Реалізувати проєкт планують без бюджетного фінансування, коштом внесків меценатів, бізнесу й містян. Ініціативу підтримали Одеська кіностудія, Одеська обласна військова адміністрація та міський департамент культури, туризму й охорони культурної

спадщини. Нині організатори формують команду архітекторів і скульпторів із Києва, Харкова, Львова та Одеси. Після розроблення ескізний проєкт мають представити історико-топонімічній комісії. Докладніше:

<https://chytomo.com/v-odesi-planuiut-stvoryty-memorialnyj-prostir-lesia-kurbasa/>

Інформаційний суверенітет та інформаційна безпека України

«Базова компетентність»: як інтегрувати медіаграмотність у всі сфери життя людини. – Ірина Семенюта

У рамках Міжнародної конференції з медіаграмотності, організованої ОБСЄ, що відбулася 2–3 липня у Києві, медійники, освітяни, правозахисники, представники державних органів і міжнародних організацій обговорили виклики, пов'язані зі штучним інтелектом, дезінформацією та розвитком критичного мислення, а також окреслили пріоритети розвитку медіаграмотності в Україні до 2030 року. Опубліковано основні тези. Докладніше:

<https://ms.detector.media/ms/post/39380/2026-07-15-bazova-kompetentnist-yak-integruvaty-mediagramotnist-u-vsi-sfery-zhyttya-lyudyny/>

Арттерапія

Там, де медицина безсила: у Львові відбувся конгрес «Мистецтво для здоров'я». – Катерина Сліпченко

Міжнародний конгрес «Мистецтво для здоров'я» вдруге пройшов у Львові. Його програму було присвячено ролі мистецтва у реабілітації людей з травмами. У багатьох європейських країнах пацієнтам, які пережили травматичний досвід, лікарі призначають арттерапію. Її сила в тому, що вона допомагає людині висловити емоції без слів. В Україні так званого «мистецтва за рецептом» поки що немає, але чимало профільних організацій та ініціатив докладають зусиль, щоб зробити таку допомогу доступною. Конгрес – один із кроків у цьому напрямку. Він зібрав фахівців з різних куточків України, а також інших європейських країн, щоб обговорити, як зробити травмотувальні практики доступними для всіх в Україні, який досвід наша країна може перейняти від Європи (і навпаки) та чому інституалізація цього напрямку є такою важливою. Докладніше:

https://zaxid.net/mistetstvo_dlya_zdorovya_2026_pro_shho_govorili_na_kongresi_pidsumki_ta_zayavi_n1641547

Благодійність

У Нідерландах благодійний проєкт зібрав кошти для лікарні в Дніпрі. – Юлія Дон

У Нідерландах завершився чотириденний культурно-благодійний проєкт «The Spirit. The Canvas. The Thread», організований українським брендом GORSSET. Захід проходив у церкві Bergkerk у місті Девентер і мав на меті збір коштів для психоневрологічного відділення Університетської лікарні Дніпра, де проходять реабілітацію постраждалих від війни пацієнти. Завдяки ініціативі співзасновниць бренду – дизайнерки О. Уницької та фольклористки А. Климчук

– вдалося зібрати 2 753 євро. На заході презентовано дві авторські колекції Уницької. Окрім показів одягу, відвідувачі могли побачити сторічний горсет із родинної колекції дизайнерки (який і дав назву бренду GORSSET). Значну частину коштів вдалося зібрати завдяки продажу мистецьких творів М. Маринюк, К. Борцової (дві роботи) та Н. Акуленко (мініатюри таврійського розпису). Атмосферу заходу доповнювали виступи українських музикантів: артистів Донецької опери Н. і Є. Жукових, дуету Bandura Mosaic та А. Климчук. Проєкт відбувся за сприяння мерії Девентера та особисто мера міста Рона Кьонінга. На знак вдячності міському голові подарували картину Акуленко. Мер також започаткував створення символічного полотна підтримки «Ти не один», намалювавши на ньому синьо-жовтий знак миру. Це полотно з побажаннями від гостей заходу відправлять разом із допомогою до лікарні в Дніпрі. Докладніше:

<https://ktoday.com.ua/99331/u-niderlandah-blagodijnyj-proyekt-zibrav-koshty-dlya-likarni-v-dnipri/>

Театр

Український вертеп у Дартмуті: як американські студенти поставили п'єсу Володимира Рафеєнка. – Вероніка Якимець

На початку червня в Дартмутському коледжі, що входить до Ліги плюща, відбулася прем'єра нової п'єси українського письменника В. Рафеєнка «Вертеп для Homo Sapiens» («Vertep for Homo Sapiens»). Студенти Дартмуту переклали п'єсу англійською, адаптували для американської аудиторії та зробили постановку в Hopkins Center for the Arts під керівництвом доцентки кафедри східноєвропейських, євразійських і російських студій Дартмутського коледжу, ініціаторки проєкту В. Сомової. Вона виросла в Донецьку. Наприкінці 1990-х переїхала з родиною до США, а з 2007 року викладає в Дартмуті. З Рафеєнком, який родом також з Донецька, Сомова потоваришувала під час навчання в університеті. Він довго писав російською. У 2014 році через російську окупацію переїхав до Києва й згодом почав писати українською мовою. «Вертеп для Homo Sapiens» відсилає до традиції пересувного українського лялькового театру, чий репертуар передбачав поряд з осмисленням священних євангельських подій інтермедійні вкраплення побутових сюжетів. Сомова розповідає про головну ідею проєкту, колективний творчий процес і ділиться спостереженнями про статус україністики в університетах США. Докладніше:

https://lb.ua/culture/2026/07/15/751858_ukrayinskiy_vertep_dartmuti_yak.ht
[ml](#)

Хореографічне мистецтво

«Проблеми зараз настільки великі, що я не впевнений, чи можу на них відповісти мистецтвом». Французький хореограф Жером Бель вперше в Україні. – Вероніка Шустер

Жером Бель – французький хореограф і театральний режисер, який вважається одним із засновників концептуального танцю. Його роботи є класикою сучасного театру і були представлені на Олімпійських іграх та Авіньйонському фестивалі, в паризькому Луврі, а також у Лондоні та Нью-

Йорку. Наприкінці липня Жером Бель на запрошення театру «Нафта» вперше приїжджає в Україну. У Львові він проведе теоретичний семінар для українських театральних діячів, а 28 липня у Театрі Заньковецької представить українську версію вистави «Gala», створену за участі місцевих професійних танцівників, аматорів, дітей, людей похилого віку та людей з інвалідністю. В інтерв'ю митець розповідає про те, як війна змінює вистави, чому він відмовився від кастингів, як працює з людьми без сценічного досвіду та людьми з інвалідністю і чому вирішив завершити хореографічну кар'єру. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/zherom-bel-vistupit-u-lvovi-prem-yera-gala-u-teatri-zankoveckoji-316255/>

Українки стали віцечемпіонками світу на Dance World Cup (ВІДЕО). – Микита Кишиневський

Учениці одеської студії сучасного танцю Family Dance стали срібними призерками фіналу чемпіонату світу Dance World Cup. Український колектив виступав під керівництвом тренерки та хореографки-постановниці К. Вітязь. Танцівниці змагалися за перемогу з представницями 30 країн, зокрема із США, Китаю, Великої Британії, Ірландії та інших. Джерело:

<https://shotam.info/ukrainky-staly-vitsechampionkami-svitu-na-dance-world-cup-video/>

Музика

Бандурист та імпровізатор Володимир Войт. Довга розмова про відродження традицій і нову музику. – Tetiana Novytska

В. Войт – бандурист, імпровізатор, автор музики, який популяризує хоткевичівський спосіб гри на інструменті. Він досліджує те, як звучала бандура понад століття тому у новаторській концепції Г. Хоткевича, і відроджує цю виконавську традицію в контексті нової музики, експериментуючи з тембрами, препаратами та неконвенційними способами гри. «Стара школа», на яку спирається музикант, пропонує унікальне сприйняття інструмента, відмінне від того, що усталилося у нинішній академічній практиці – як на рівні виконавської техніки, так і в розумінні естетики бандури загалом. Войт розповідає про колізії, що їх пройшло бандурне мистецтво у ХХ столітті, про підхід старих майстрів і його актуальність сьогодні, про власний досвід відкриття хоткевичівської бандури і практичні поради для тих, хто хоче відкрити її для себе також. Докладніше:

<https://theclaquers.com/posts/17046>

Візуальні мистецтва

У Львові встановили скульптуру немовляти відомого чеського митця Давида Черні. – Катерина Сліпченко

Біля галереї ZAG у Львові вперше в Україні виставлено скульптуру «Babies» чеського скульптора Давида Черні. Бронзове немовля заввишки 3,5 метра важить понад тону. Такі фігури дітей без облич, котрі повзуть, є найвідомішими у творчості митця. Зокрема таку серію скульптур розташовано

поблизу та на телевежі у Празі, вона вже давно вважається культовою. Скульптура, відлита у 2025 році (хоча її форму було створено ще у 1992-му), стоятиме у Львові тимчасово. Виставити об'єкт у Львові вдалося за сприяння президента Чехії Петра Павела та генерального консула Чехії у Львові Їржі Борцела. Докладніше:

https://zaxid.net/skulptura_babies_davida_cherni_u_lvovi_de_podivitisya_chi_m_znamenitij_skulptor_n1641614

Внутрішній ресурс та зовнішній імпульс. Про діяльність самоорганізованих ініціатив та виставку «ВСЕ НОРМАЛЬНО»)). – Андрій Сечко

До 9 серпня у Jam Factory Art Center, інституції сучасного мистецтва у Львові, триває масштабна міжміська групова виставка «ВСЕ НОРМАЛЬНО»)), яка об'єднує самоорганізовані мистецькі простори та ініціативи, за кожною з яких стоїть незліченна кількість людей. Цей проєкт зібрав разом сотні художниць і художників, кураторок і кураторів, а також аудиторії з різними способами мислення, історіями та життєвим досвідом. Для проєкту було відібрано низку ініціатив, які функціонують або функціонували в Україні переважно з 2014 року до сьогодні. Це: «Балконна галерея», «Висока Кімната», галерея «Гангрена», «Гарелея Неотодреш», «Генераторна кімната», «Дніпростір», самоорганізовані ініціативи зі збереження монументального мистецтва, «Квартира 14», «Культура Медіальна», «Кручі», лендарт-симпозіум «Простір Покордоння», «Міжкімнатний простір», «Нагірна 22», «Назва Змінна / Variable Name», «Піч», «Платформа ТЮ», «Проникнення», сквот «Автономія», «Творче нежить», «Тотем», «Хлібзавод», Bunker 2.0, Depot 12_59, Instytut avtomatyky, Noch, Open Place. Проєкт сформувався за результатами Конкурсу незалежних кураторських досліджень від Jam Factory Art Center, покликаною підтримати авторські дослідницькі проєкти й посилити видимість незалежних культурних ініціатив в Україні. Переможцями стали два дослідження. Перше – «Weaving» А. Хлестової і А. Ткаченка, співзасновників «Гаража 127», присвячене історії українських artist-run spaces. Друге – «Художники бігають. Самоорганізовані мистецькі простори та ініціативи» кураторів галереї «Товари з Європи» А. Шергіної й І. Тимощука. В основу концепції виставки лягло бажання продемонструвати незалежні мистецькі ініціативи не як виняток із культурної мапи України й не як альтернативу інституціям, створеним кількома відчайдухами, а як стабільний, повноцінний та невіддільний складник сучасного мистецького середовища, який безперервно формується й розвивається, попри всі виклики. Докладніше:

<https://sensormedia.com.ua/art/vnutrishnij-resurs-ta-zovnishnij-impuls-pro-diyalnist-samoorganizovanyh-inicziatyv-ta-vystavku-vse-normalno/>

В Ужгороді відкрили виставку живопису Едуарда Приходька. – Катерина Ношкालюк

У Закарпатському обласному художньому музеї імені Йосипа Бокшая відкрито персональну виставку художника Е. Приходька «Між формою і

знаком». Експозиція об'єднала близько 50 живописних творів, створених у різні роки. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1087048-v-uzgorodi-vidkrili-vistavku-zivopisu-eduarda-prixodka>

Кіномистецтво. Кінопрокат

У Житомирі презентували документальний фільм «Вона» про будні дружин захисників з Болграда. – Софія Чебан

У Житомирі в кінотеатрі імені Івана Франка відбувся спеціальний показ документальної стрічки «Вона» – фільму режисерки та уродженки Болградського району Т. Станевої про трьох дружин військовослужбовців 88 окремого батальйону Морської піхоти України. Захід, приурочений до Дня Української Державності, пройшов за підтримки Житомирської міської ради. Зі сцени до глядачів звернулася режисерка картини, яка наголосила на важливості документального кіно як інструмента збереження правди про війну та подолання ментальної дистанції між цивільним і військовим життям у суспільстві. Докладніше:

<https://bolgrad.rayon.in.ua/news/1087052-u-zitomiri-prezentuvali-dokumentalnii-film-vona-pro-budni-druzin-zaxisnikiv-z-bolgrada>

«Брудний Ангел» Володимира Лерта отримав дату виходу в кінотеатрах
В український прокат арт-нуарний трилер «Брудний Ангел» режисера В. Лерта вийде 15 жовтня. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/brudnyi-anhel-prokat/>

Дуальність двох світів: вийшов тизер та постер танцювально-спортивної комедії «Танці зі штангою»

Прем'єру фільму заплановано на 22 жовтня у кінотеатрах України. Режисер – О. Борщевський. Докладніше:

<https://www.cinema.in.ua/tyzer-komedii-tantsi-zi-shtanhoiu/>

Література. Книговидання

100 тисяч гривень за історичний роман: триває прийом заявок на премію імені Івана Корсака. – Ірина Воротна

У рік 80-річчя від дня народження українського письменника І. Корсака триває прийом творів на здобуття Літературної премії його імені. Вдруге поспіль грошова винагорода становить 100 тисяч гривень, що робить її найбільшою приватною літературною премією в Україні. До участі запрошують авторів українськомовних романів і повістей історичного жанру, опублікованих протягом останніх трьох років. Докладніше:

<https://kultura.rayon.in.ua/news/1087099-100-tisiac-griven-za-istoricnii-roman-trivaje-priiom-zaiavok-na-premiuu-imeni-ivana-korsaka>

«Цей хаос потрібно осмислити»: Катерина Єгорушкіна про мету книжки «І тоді наш будинок став кораблем». – Оксана Заблоцька

Спочатку документальна література про повномасштабну війну прагнула одного – встигнути зафіксувати злочини росії та голоси тих, хто їх пережили. Тепер дедалі частіше з'являються книжки, які не лише документують, а й допомагають осмислити цей досвід. Однією з них стала «І тоді наш будинок став кораблем. Історії про емоційний спадок війни» письменниці К. Єгорушкіної, що вийшла наприкінці 2025 року. Упродовж трьох років авторка збирала свідчення українців із прифронтових і деокупованих територій: розмовляла з дітьми, цивільними, військовими та вимушеними переселенцями. З цих голосів народилася книжка, яка говорить про пам'ять, людську стійкість і той емоційний спадок, який війна залишить після себе. В інтерв'ю Єгорушкіна розповідає про роботу над твором. Докладніше:

<https://suspilne.media/culture/1350494-cej-haos-potribno-osmisлити-katerina-egoruskina-pro-metu-knizki-i-todi-nas-budinok-stav-korablem/>

Музейна справа

У Парижі на виставці про зруйновані війнами пам'ятки розповідають про пошкоджений росіянами Спасо-Преображенський собор в Одесі. – Вероніка Якимець

У Музеї архітектури та культурної спадщини Франції (Cité de l'architecture et du patrimoine) у Парижі відкрито виставку «Спадщина, що чинить опір. Від Тімбукту до Одеси» про руйнування цінних архітектурних споруд унаслідок воєн, повідомляє перша леді України О. Зеленська. Один з ключових фокусів – на Спасо-Преображенському кафедральному соборі в Одесі. Він зазнав значних руйнувань внаслідок російської атаки 2023 року. Експозиція складається з трьох послідовних розділів – про руйнування архітектурної спадщини внаслідок війни, їхній захист та реконструкцію. Одеський собор представлено в першому розділі з назвою «Стирання». «Те, що українці щодня бачать на власні очі, і те, що хоча б на фото мусить побачити більш безпечна Європа. Наші музеї, бібліотеки, театри, храми», – написала Зеленська. Другий розділ експозиції – «Опір». Він розповідає про спротив руйнуванню, який чинять не лише великі міжнародні інституції, а й громадські організації та об'єднання. «Експозиція показує, як українці захищають цінні об'єкти мішками з піском та евакуюють колекції», – додала Зеленська. Останній розділ називається «Відновлення». Він демонструє, як за допомогою технологій 3D-сканування фіксують руйнування. Як зазначається на сайті музею, відновлення виходить поза межі матеріальної реконструкції. Йдеться також про відновлення суспільства, зв'язків, передачу знань та закріплення пам'яті. А культурна спадщина стає інструментом осмислення спільного майбутнього. Зеленська наголосила на залученні музею до збереження української спадщини, зокрема через Освітньо-дослідницький проект Школи Шайо, що об'єднує українських та європейських фахівців навколо архітектурних скарбів чорноморського узбережжя. Докладніше:

Мінкульт затвердив склад Наглядової та Експертної рад Національного музею Голодомору-геноциду. – Серафіма Мельничук

До складу Наглядової ради увійшли 11 представників українських громадських об'єднань, міжнародних організацій, закордонного українства, наукової спільноти. Термін їхніх повноважень становитиме п'ять років, повідомляє Міністерство культури України. Наглядова рада контролюватиме діяльність музею, надаватиме рекомендації щодо його розвитку, а також сприятиме залученню додаткових ресурсів і стежитиме за дотриманням Статуту. Члени ради самостійно визначають зі свого складу голову, його заступника та секретаря. Експертна рада стане постійним консультативно-дорадчим органом Національного музею Голодомору-геноциду. Дванадцять українських і міжнародних експертів та науковців у складі Експертної ради на п'ять років долучаться до вдосконалення наукової роботи музею, його фондової, виставкової, видавничої, освітньої та методичної діяльності. Серед їхніх завдань – розвиток міжнародних наукових зв'язків і дослідження архівних матеріалів як в Україні, так і за її межами. Докладніше:

<https://life.pravda.com.ua/culture/novi-skladi-naglyadovoji-ta-ekspertnoji-rad-muzeyu-golodomoru-genocidu-316253/>

Історичний музей Дніпра увійшов до п'ятірки найкращих музеїв світу. – Дарина Рубан

Дніпропетровський національний історичний музей імені Дмитра Яворницького увійшов до п'ятірки найкращих музеїв світу під час акції MuseumWeek 2026 («Тиждень музеїв»). Культурний заклад у Дніпрі здобув четверте місце у світі в категорії GLAM. У ній оцінювали роботу культурних установ у соцмережах, їхню здатність популяризувати історичну та культурну спадщину, залучати нову аудиторію та комунікувати з відвідувачами. Докладніше:

<https://shotam.info/istorychnyy-muzey-dnipra-uviyshov-do-p-iatirky-naykrashchykh-muzeiv-svitu/>

У Кропивницькому створять музей єврейської культури. – Галина Шевченко

На Кіровоградщині стартує робота над новим культурно-просвітницьким проектом. В історичній будівлі Великої хоральної синагоги у Кропивницькому планують створити тематичну експозицію, присвячену історії єврейської громади краю. У перспективі вона має стати основою повноцінного музею єврейської культури. Докладніше:

<https://oleksandrivka.rayon.in.ua/news/1087249-u-kropivnickomu-stvoriat-muzei-jevreiskoyi-kulturi>

Охорона культурної спадщини

У Києві волонтери відновили занедбаний меморіал, присвячений

хрещенню Русі (ФОТО). – Микита Кишиневський

На Дніпровській набережній у Києві небайдужі містяни та пам'яткоохоронці провели толоку до Дня Української Державності. Вони впорядкували занедбаний меморіал, присвячений хрещенню Русі-України, повідомили в заповіднику «Стародавній Київ». Два величезні горельєфи святого Івана Предтечі та князя Володимира Великого встановлено тут ще у 2013 році, проте згодом локацію кинули напризволяще. Під час толоки волонтери повністю відмили горельєфи, зафарбували графіті та прибрали територію. Наразі науковці звернулися до КМДА, щоб з'ясувати офіційний статус горельєфів, їхнє авторство та визначити, хто відповідатиме за їхнє подальше утримання. Водночас учасники толоки звертаються до спільноти вуличних художників із закликом поважати чужу працю й пам'ятати, що малювання на історичних об'єктах – це вандалізм, а не самовираження. Джерело:

<https://shotam.info/u-kyievi-volontery-vidnovyly-zanedbanyy-memorial-prysviachenyy-khreshchenniu-rusi-foto/>

У центрі Одеси знайшли оборонну стіну V століття до нашої ери (ФОТО). – Микита Кишиневський

Під час археологічних розкопок на Приморському бульварі в Одесі науковці знайшли фрагменти античної оборонної стіни, яку датують V століттям до нашої ери, розповів ректор Південноукраїнського національного педагогічного університету імені Ушинського, професор А. Красножон. Відкрита ділянка муру простягається на 20 метрів і має ширину два метри. Стіну розташовано навпроти фунікулера, перпендикулярно до природного схилу бульвару, вздовж яру, який археологи виявили ще у 2021 році. Цей яр слугував для давніх греків природною перешкодою, вздовж якої вони і збудували лінію оборони. Особливістю знахідки є нетиповий бутовий фундамент, який більше нагадує турецькі фортифікації, ніж традиційні для тогочасного північно-західного Причорномор'я стрічкові фундаменти, як, наприклад, в Ольвії. Серед знахідок безпосередньо у самій стіні дослідники виявили давню кераміку та скіфські наконечники для стріл. Залишки цього античного муру пізніше використали під час будівництва фортеці Хаджибей. За словами науковця, це відкриття змушує переглянути історичний статус античного поселення, відомого як гавань Істріан. Наявність такої оборонної споруди свідчить про те, що це було не просто поселення, а повноцінне укріплене містечко. Його жителі мали достатньо фінансів та адміністративних ресурсів для організації серйозного професійного будівництва захисних споруд. Археологи вже зафіксували щонайменше три різні будівельні періоди від часів давніх греків до кінця XVIII століття. Роботи планують продовжувати, доки експедиція не досягне материкового шару ґрунту, який утворився природним шляхом і є межею розкопок, оскільки не містить слідів діяльності людини. Джерело:

<https://shotam.info/u-tsentr-odesy-znayshly-oboronnu-stinu-v-stolittia-do-nashoi-ery-foto/>

318 об'єктів культурної спадщини Харкова пошкоджені внаслідок ударів рф: чому відбудовують тільки половину з них. – Анастасія Бурковська, Дмитро Гребінник

Через російські удари у Харкові зазнали пошкоджень 318 об'єктів культурної спадщини місцевого та національного значення. Відновлювальні роботи нині стартували лише на половині з них через юридичні складнощі, відсутність власників або брак фінансування, розповів голова комісії з обстеження об'єктів культурної спадщини, пошкоджених внаслідок збройної агресії рф на території міста Харкова К. Коротич. Докладніше:

<https://suspilne.media/kharkiv/1351438-318-obektiv-kulturnoi-spadsini-harkivsini-poskodzeni-vnaslidok-udariv-rf-comu-vidbuduvout-tilki-polovinu-z-nih/>

Кадри

«Заяву не збираюсь відкликати»: що кажуть в. о. голови облради та очільник філармонії про звільнення Іоланти Пришляк. – Наталія Карнаух, Іванка Дусько

Заступниця генерального директора Львівської національної філармонії імені Мирослава Скорика та керівниця симфонічного оркестру «INSO-Lviv» І. Пришляк повідомила, що не збирається відкликати свою заяву на звільнення. Цьому передували її слова про тиск з боку виконувача обов'язків голови Львівської обласної ради Ю. Холода. «Для себе я вже закрила цю сторінку. Але своє рішення поясню кожному, хто про це питає. Ця ситуація стала своєрідним іспитом для мене, для чиновника, для філармонії, для колективу і для всього культурного середовища. Ситуація має допомогти змінити комунікативну взаємодію влади з підвідомчими інституціями, комунікація має перейти в поле взаємоповаги. В нас можуть бути різні програми, бачення, але країна в нас одна і не слід її розривати зсередини», – написала Пришляк. Раніше заступниця директора філармонії повідомляла, що підставою для звільнення з посади, яку вона обіймала понад 20 років, став дзвінок генерального директора філармонії І. Муравйова. За її словами, він переказав усне розпорядження в. о. голови Львівської обласної ради Холода заборонити виступ симфонічного оркестру на заході через те, що очільника облради туди не запросили і не надали йому слово. Вона зауважила, що попри те, що оркестр перебуває у підпорядкуванні Львівської обласної ради, він не зобов'язаний підлаштовуватися під особисті рішення посадовця, який тимчасово обіймає свою посаду. Зважаючи на це, Пришляк заявила, що не бачить можливості продовжувати свою роботу в цій інституції. Зокрема, і через дії керівника філармонії. Директор Львівської національної філармонії Муравйов повідомив, що наразі його заступниця перебуває у відпустці, наказу про її звільнення він не підписував і жодних письмових указів щодо скасування виступу оркестру від керівництва облради не надходило. На запитання, чи відбувся цей дзвінок, відповів так: «Дивіться, я би не коментував. Дзвонив, запитав, тому що я все одно є директором філармонії. Я відповідаю за свій колектив. Я, звісно, що відстоюю завжди свій колектив. Тому поки немає моменту письмового, а чутки я просто, ну, це всього лиш чутки», – сказав Муравйов. Тим часом в. о. голови облради Холод

відмовився наразі коментувати цю ситуацію. «Тільки після зустрічі з усіма, кого я запросив [керівника філармонії та Пришляк], я готовий буду разом з ними дати будь-які коментарі. Сьогодні зустрічі немає, бо немає певних людей в Україні. Зустрінемося, я готовий допомогти вирішити точно за культуру, точно разом за спільне вирішення питань і ситуацій, які виникають у наших закладах», – сказав Холод. Також на ситуацію відреагувала народна депутатка Н. Піпа. Вона повідомила що скерувала депутатське звернення до Львівської обласної ради з вимогою визначити межі втручання посадовців у роботу комунальних закладів культури. Докладніше:

<https://suspilne.media/lviv/1356008-zaavu-ne-zbiraus-vidklikati-so-kazut-v-o-golovi-oblradi-ta-ocilnik-filarmonii-pro-zvilnenna-iolanti-prislak/>

Туризм

«Культурні стежки громад»: на Кіровоградщині будуть втілювати грантовий проєкт. – Галина Шевченко

Туристично-молодіжний центр «Олександрія» став переможцем грантового конкурсу «Культурні стежки громад», який реалізують Український культурний фонд та Благодійний фонд «МХП – Громаді». Це буде перший на Кіровоградщині цифровий культурно-пізнавальний маршрут із використанням технологій доповненої реальності (AR). Його головною особливістю стане цифрова гідеса Сандра, яка супроводжуватиме відвідувачів історичними локаціями міста, знайомитиме з пам'ятками, видатними особистостями та маловідомими сторінками історії Олександрії. Маршрут об'єднає 15 туристичних об'єктів, дев'ять з яких є пам'ятками культурної спадщини. Скористатися ним можна буде безкоштовно, у будь-який час доби та без супроводу екскурсовода. Це зробить знайомство з містом сучасним, інтерактивним і комфортним як для жителів громади, так і для туристів. Біля кожної локації встановлять інформаційні таблички з QR-кодами, за допомогою яких відвідувачі зможуть переглядати відео, історичні матеріали та користуватися навігацією маршруту. Усі відеоматеріали матимуть субтитри, а таблички буде адаптовано для людей із порушеннями зору завдяки шрифту Брайля. У межах проєкту також створять новий вебсайт туристично-молодіжного центру, інтерактивну карту маршруту та 15 мультимедійних AR-сюжетів. Проєкт реалізовуватиметься за грантові кошти та співфінансування з міського бюджету. Завершити його планують до кінця жовтня. Докладніше:

<https://oleksandrivka.rayon.in.ua/news/1086944-kulturni-stezki-gromad-na-kirovogradshhni-budut-vtiliuvati-grantovii-projekt>

НБУ змінить напис на банкноті зі Стусом через асоціації з російським шрифтом

Національний банк України змінить шрифтове оформлення напису номіналу на новій банкноті 2000 гривень із портретом В. Стуса. Таке рішення ухвалено після публічної дискусії, під час якої дизайнери звернули увагу на

схожість напису з кирилізованою адаптацією шрифту російського походження. Докладніше:

<https://bit.ua/2026/07/609402/>

Єврокомісія не фінансуватиме Венеційську бієнале через участь росії. – Дарина Рубан

Єврокомісія припиняє фінансувати Венеційську бієнале після рішення організаторів допустити до участі російський павільйон. Про це пише DW з посиланням на заяву верховної представниці ЄС із закордонних справ і політики безпеки Каї Каллас після засідання Ради ЄС із закордонних справ у Брюсселі. За словами Каллас, культура не повинна ставати інструментом для «відбілювання репутації» рф. Докладніше:

<https://shotam.info/yevrokomisiia-ne-finansuvatyme-venetsiyskyy-biiennale-cherez-uchast-rosii/>

Випуск підготував

Зворський А. С.,

головний бібліограф відділу НАУІ

Інформцентру з питань культури та мистецтва;

тел.: 093-415-89-30; електронна адреса: info_nplu@ua.fm